

AJ- 37 МИЛАН СТОЈАДИНОВИЋ

Биографија ствараоца збирке

Милан Стојадиновић рођен је у Чачку 1888. Основну школу завршио је у родном месту, а у Београду гимназију 1906. и Правни факултет 1910. године. Наставио је постдипломску специјализацију на економско-финансијским наукама на универзитетима у Минхену, Берлину, Паризу и Лондону. Говорио је течно француски, енглески и немачки језик. Запослио се у Министарству финансија Краљевине Србије, где као државни службеник није подлегао војној обавези, тако да је Балканске ратове (1912–1913) и Први светски рат (1914–1918) провео при Влади Краљевине Србије и у избеглиштву на Крфу и Паризу, када је постао генерални директор Државног рачуноводства у Министарству финансија.

У новоствореној држави Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, крајем 1918. напустио је државну службу и преузео дужност директора Енглеске трговачке банке у Београду. Тада је и докторирао на Правном факултету у Београду, да би са 32 године постао професор финансијских наука на Математичком факултету у Београду. Од децембра 1922. до априла 1924. био је министар финансија у влади Николе Пашића. Поново је постао министар финансија 1927. Бирао је за народног посланика Народне скупштине Краљевине СХС (КСХС). Као признати финансијски стручњак, разним мерама је стабилизовао курс динара и средио државне финансије. Државни буџети за 1924/25. и 1925/26. годину, први пут после завршетка Првог светског рата, остварили су знатан суфицит.

Још као студент укључио се у политички живот као члан Народне радикалне странке. Сарађивао је у листу Словенски Југ, у коме се испољавао као присталица јужнословенске узајамности и сарадње, док је у листу Политика објавио више чланака о привредној ситуацији и политичком положају Југославије. Као ретко који грађански политичар у КСХС (КЈ) залагао се за успостављање дипломатских односа са Совјетским Савезом.

У периоду личног режима краља Александра Карађорђевића, 1929–1931, смањио је политичку активност, а више се посветио привредним пословима. Тада је постао потпредседник Београдске берзе, председник Бродарског синдиката СХС, члан управе

Јадранско-подоунавске банке, председник Радио Београда, председник представништва Standard electric и још неколико предузећа. У Ротари клубу је био активан од 1931, да би убрзо постао председник Београдског ротари клуба. Године 1933. изабран је за гувернера Југословенског ротари клуба, а 1934. за члана Централне управе Rotary International-а у Чикагу.

Децембра 1934, на позив кнеза Павла Карађорђевића, намесника краља, ушао је као министар финансија у владу Богољуба Јевтића. У мају 1935. именован је за сенатора. После пораза политике владе Б. Јевтића на изборима за Народну скупштину Краљевине Југославије од 5. маја 1935, намесништво Краљевине Југославије (КЈ) поверило је М. Стојадиновићу да образује владу КЈ 20. јуна 1935. У тој влади, поред положаја председника, М. Стојадиновић је задржао Министарство иностраних послова. Од својих радикалних присталица, те од најјачих партија у својим народима, Словенске људске странке и Југословенске муслиманске организације, створио је коалициону странку - Југословенску радикалну заједницу (ЈЕРЕЗА). На челу те југословенске владе М. Стојадиновић је остао до 5. фебруара 1939, када је збачен са власти. У својству председника Владе КЈ, стабилизовао је привредне и финансијске прилике у држави. Када је 9. јула 1939. искључен из ЈЕРЕЗЕ, покушао је да створи нову странку- Српску радикалну странку, али није добио одобрење за њен рад.

Као одлучан противник споразума Цветковић-Мачек из 1939, интерниран је у више места у унутрашњости Србије и Босне и Херцеговине. Уочи потписивања Тројног пакта од стране Владе КЈ, на југословенски захтев М. Стојадиновић је предат британским властима у Солуну 18. марта 1941, а затим интерниран на острво Маурицујус у Индијском океану, где је задржан до 1948. После тога је отишао у Буенос Ајрес у Аргентини, где је издавао лист *El economist* и укључио се у рад српске политичке емиграције око листа Срба Јужне Америке *Српска застава*. У овој земљи се истакао као изванредан економско-финансијски стручњак и доживео је велика признања. У Аргентини је издао мемоарско дело *Ни рат ни пакт*, које је, у скраћеном облику, први пут преведено на српски језик 1970. Умро је у емиграцији, у Буенос Ајресу 1961.